

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 100 Lel
Félévre . . . . . 50 .
Negyedévre . . . 25 .
Egyes szám ára 2 L.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Regina Maria-u. 12., hová a
lapszellemirészt illető min-
den közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Deva, Regina Maria-u. 12.,
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY

Nyelvében él a nemzet.

... Mert egynyelvű, egyszokású ország gyenge és törékeny, azért parancsolom neked, fiam, hogy jóakarattal ápold és tartsd tisztességben az idegeneket.

(Szent István rendelete Imre herceghez.)

A tultengő nacionalizmusban szenvedő mai Európa sokat tanulhatna a magyarok első királyának eme intelméből. A civilizációval kérkedő huszadik század rövidlátó politikusai valósággal kéjelegnek abban, hogy az országban lakó kisebbségek életét keserítsék.

Rekvirálások, állampolgárság megállapítása, agrárreform, tartózkodási és letelepedési kérdések mind csak lepezett ürügyekül szolgálnak arra, hogy a kisebbségek helyzetét elviselhetetlenné tegyék Európában.

Tüzzel-vassal folyik a beolvasztás művelete azon tévhitben, hogy csak egységes nyelv, egységes szokások, egységes kultúra mellett boldogulhat az ország. Mennyivel bölcsőbb és emelkedettebb álláspont az, amelyet Szent István és az egész Árpád-házi dinasztia képviselt, mikor a honfoglaláskor itt talált népek faji jellegét érintetlenül hagyták, sőt igyekeztek különböző fajokat ide telepíteni és azokat kiváltságokkal felruházni. Hiszen tapasztalati tény, hogy a családtagoknak

egymással való házasságra lépése is fizikai és erkölcsi hanyatlást idéz elő. Ez a fiziológiai törvény az állam népeire nézve is áll.

Ha már 1000 évvel ezelőtt helyesnek bizonyult ez az eljárás, mennyivel indokoltabb az ma, mikor a nemzetközi forgalom élénksége folytán a népek keveredési folyamata nagyobb mérvet ölt. Ehez járul még a népkisebbségek nemzeti öntudatra ébredése, amely mindenféle elnyomás ellen jobban reagál, mint valaha.

Az eddigiekben kimutattuk, hogy az állam népeinek uniformizálása célszerűtlen és olyan meddő kísérlet, amely ellenkező eredményt idéz elő.

Most lássuk ennek a tételnek alkalmazását a nyelv kérdéseire.

Akik valamely nép nyelvét csak egyszerű érintkezési eszköznek tekintik, azok joggal követelik, hogy az ország összes népei kizárólag egynyelvűek legyenek. A nyelv azonban sokkal több, mint érintkezési eszköz. A fajok elkülönzésének őskorában az egyes fajok fizikai, értelmi és erkölcsi képességei különböző irányban fejlődtek. Ezen képességükkel együtt fejlődtek szokásaik és nyelvi rendszerek is. Egy nép nyelve úgy tapad a néphez, mint az állat bőre a testhez. Azzal nő és azzal hanyatlal. A híres ezopusi mesében is hiába öltötte magára a szamar az oroszán

bőrét, a fülek mégis kilátszottak. Csak azon a nyelven alkothatunk nagyokat, amelyet anyánk tejével szivtunk magunkba. Az életben való érvényesülés céljából más nyelveket is meg kell tanulnunk, első sorban az állam nyelvét, de ez soha sem történhetik anyanyelvünk rovására. Az anyanyelvétől megfosztott és megtanult nyelvre szorított egyén hasonlít egy olyan figurához, amely cifra szűrt és cilindert visel. Ez a félszeg alak a valcer hangjaira csárdást jár. Minden népnek leghivebb tükre a saját anyanyelve, amely évszázadokon át vele fejlődött, tőle elválaszthatatlan.

Ha tehát fontos állami érdek, hogy az ország különböző népei egymás mellett zavartalanul fejlődjenek és boldoguljanak, hagyjanak fel azzal a meddő próbálkozással, hogy a kisebbségeket anyanyelvüktől megfosszák. *Dr. Leitner Mihály*

Elítelték a volt kecskedágai bíró gyilkosát. Még ez év június 3-án történt, hogy Muntean Iuon, kecskedágai lakos nyíltan, fényes nappal az utcán leszúrta Luca Iuont, a falu volt bíróját. A harag abból keletkezett, hogy Muntean marháit a Luca földjén mintegy 400 leinyi kárt okoztak s azt Muntean nem akarta megfizetni. A volt bíró szekirozására aztán hirtelen haragjában ilyen véres tettel felelt. Az ügyet a dévai törvényszék m. hó 23-án tárgyalta s Munteant szándékos emberölésért a büntetőtörvénykönyv 279 §-ának alkalmazásával 10 évi fogságra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítélt felebezést jelentett be az ítélet ellen.

Mailand Oszkár.

Írta: Mallász József.

Folyó hó 1-én, a reggeli órákban azt a megdöbbentő hírt vettük: Mailand Oszkár eltávozott ebből a világból, itt hagyott bennünket örökre . . . és mi, akik őt tiszteltük, mint volt tanárunkat, szerettük, mint barátunkat és munkatársunkat és fájdalomtól elszorult szívvel hajtjuk meg ezen, most már befejezett élet előtt az elismerés zászlóját, mert ennek a férfinak a szíve szintisztán került vissza alkotó Urához, lelke alkotásainak a gyöngyei pedig ragyogó harmatcseppként ottan csüngenek az általa összegyűjtött népköltészetnek egy-egy virágján el nem muló emlékként.

Mailand Oszkár élete: egyetlen egy zavaró incidens nélküli tökéletes egész, amelybe lágyan, harmónikus beléolvad a tudós tanárnak működése.

Forgassuk csak kissé a Kisfaludy Társaság évkönyveit, lapozzuk csak futólag is át ugyanezen előkelő irodalmi Társaság által kiadott „Magyar Népköltészeti Gyűjtemény” azon kötetét, amelynek lapjai Mailand Oszkár összegyűjtötte népköltészeti kincseit tartalmazzák és előttünk megnyílnak a dalnak azon berkei, ahol — csicsérgő madárfiókaként — a népfia trillázva zengi azon énekét, amely mind jobban és jobban alakot nyerve csakhamar olyan formát ölt, hogy a hallgató fül — gyönyörködve — megkülönböztetheti a hangokat: ez egy zengő-bongó népdal, émez meg egy komoly hang, azonban rapszódikus tempójú ballada, majd felzokog a szerelmi csalódás teli románc gyors üteme, hogy helyet adjon a néphumor szatirikus hahótájának, amelyet nyomban követ a szerelem csalódásnak rimbe szedett szörnyű átkozódása. És ezeknek az

összeségét Mailand Oszkár a szakavatott folklorista válogatos ügyességével, illatos csokorba kötve úgy nyújtja felénk, hogy ilyszerű mint ha munkássága — méltán — Krizsa János és Petelei István magasságáig emelék őt.

Külső elismerések jutalmazták irodalmi működését: több szak és tudományos társaság választmányi tagjává választja, Téglás Gábor távozásával a Hunyadvármegyei Történelmi és Régészeti Társulat 1903-ban megválasztja a társulatnak muzeumi igazgatójává, amely tisztséget 1913-ig tölti be, utóbb pedig — érdemeinek elismerésül — a tiszteletbeli tagok sorába emeli őt, tanári működésén belül, 1918-ban királyi kegyül nyeri a középiskolai igazgatói címet, a Révai-féle Nagy Lexicon pedig nevét és működését a halhataflanok sorába iktatja.

Rövid életrajzi adatai a következők: 1858 évi június hó 30-án született Algyógy községben, 1877-ben leteszi az érettségi vizsgát Nagyszébenben, 1883 évben tanári oklevelet nyer a kolozsvári tudomány egyetemen, ugyanezen évben meghívják segédtanárnak a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kollegiumhoz, azonban még ugyanezen tanévben (1883-ban) hasonló minőségben Déván találjuk őt. 1887-ben veszi végleges tanári kinevezését és azt követőleg 1888-ban oltárhoz vezeti a szépsége és nemes gondolkozása által kimagasló csikbárfalvi Keresztes Ottiliát, akivel mindvégig páratlan szépségű hitvesi életet él. 1918-ban megkapja — a már említette — igazgatói címet. Az impérium átvétele után felajánlja szolgálatát a román államnak és 1919 évi június hó 21-én letéve a hűség esküt, még ugyanazon évben kinevezik román állami rendes tanárrá a dévai liceulhoz, azonban egészségi állapota mind jobban hanyatlal, úgy, hogy

kénytelen nyugdíjaztatását kérni, ami neki 1922 évi július 1-től engedélyezve is lesz, azonban illetményeinek csak 40 %-át kapja folyósítva „ideiglenes nyugdíj” címen és így ez a valaha jobb napokat megélt érdemud tanfériu életének utolsó napjait már szűkös anyagi viszonyok között tölti, egyedüli vigaszul szolgál: ismerőseinek tisztelete, barátjainak szeretete és bálványozott hitvesének egy pillanatra meg nem szűnt szerelmesen gyöngéd ápolása.

Nyílt sírja előtt a dévai „Decebal” liceulnak igazgatója, Iosif Botean a tanári kar nevében, egy felsőbb osztályú ifju a tanítványok nevében, Göllner Károly, volt főreáliskolai igazgató pedig a volt kollegák és barátok nevében bucsúztatták őt. És aztán felhangzott az ág. ev. egyház dalárdájának búcsudala, sirhantjára pedig a kegyeletnek és elismerésnek jelül: a liceul tanári kara, a tanulóifjuság és a Muzeul județean helyezték el koszorút.

Legyen emléke mindannyiunk előtt áldott! . . .

Főbb irodalmi működése a következő: Mytologische Elemente bei den Rumänen. Ausland, 1884. Mytesi elemek a román népköltészetben. Hunyadv. Tört. és Rég. Társ. évk. III. köt. 1886. A nap és a hold mytosa, Philológiai Közlemények. 1887. Csángó-magyar népdalok. Tört. és Rég. Társ. évk. VI. köt. 1891. A román népköltészet főjellemtvónásai. Kisfaludy Társaság 1890 évi évkönyve. Der Fluch in der romanischen Sprache. Volkskunde, Leipzig 1890. Ujabb adatok a román népköltészet-hez. Kisfaludy Társaság 1891 évi évkönyve. Román néptalányok. Ethnographia. 1891. Ujabb adatok a román népköltészet-hez. Kisfaludy Társaság 1900 évi évkönyve. Magyar népköltészeti Gyűjtemény VII. köt. 1905. kiadja a Kisfaludy Társaság.

Freund Leó zongoraművész hangversenye a városi színházban.

Freund Leó, temesvári zongoraművész f. hó 4-én, kedden este tartotta zongorahangversenyét a városi színházban. Az előadást — sajnos — egy néhány diák megzavarta, azonban a művész végigjátszhatta műsorát és bemutatta képességeit.

Freund Leó olyan műsorral állott elő, amellyel a zeneértő közönség a legnagyobb mértékben meg lehet elégedve. Műsorán Schumann, Chopin, Mozart, Grünfeld, Sauer és Liszt halhatatlan alkotásai szerepeltek. S e csodálatos darabokat olyan erővel, annyi művészettel, finomsággal interpretálta, hogy hallgatóságát egészen magával ragadta. Csodálatos világot tárt fel művészekeze a hallgatóság előtt. A lélek legelrejtettebb, legbelsőbb világát, ahol a legfinomabb zöngétől, a legzugóbb sóhajtásig az emberi lélek csodálatos mélysége nyilvánul meg. Valódi művészlélekkel és szédületes technikával oldotta meg Freund Leó feladatát. Mindenki érezhette, hogy vérbeli művész csalja ki a zongorából ezeket az elbűvölő akkordokat.

A kiváló művész műsorán kívül egy Bartók darabot is játszott, amelyért a műértő közönség lelkes rajongással tapsolta meg.

Freund Leó művészetet adott, de a hozzáértő közönség nem tudta teljesen élvezni a szinte mondhatni állandó zavarás miatt. Nagyon sajnáljuk, hogy így történt, de nem tehetünk róla s ez szolgáljon elégtételül a művésznek is, akit szintén elkeseríthetett ez a dolog.

Fábián István dévai ref. segédlelkész és tanító ügye.

Miért engedte a lelkész az ügyet a nyilvánosság elé?

Fábián István dévai segédlelkészt, a dévai református iskola tanítóját meghívták a nyárad- andrásfalvi egyházközséghez levitanak. Fábián a presbitérium elnökének tanácsára az állást táviratilag elfogadta.

A „Hunyadvármegye“ lapjainak múlt hónap 25-iki számában „Tanítóválság előtt a dévai ref. iskola“ címen névtelenül egy cikk jelent meg, mely a tanítóválsággal foglalkozik és Fábiánt a dévai református iskolánál továbbra is itt akarja tartani. A cikk végeredményben azt állapítja meg, hogy Fábián abban az esetben, ha megkapja a minimális tanítói fizetését és a neki járó kongruát, itt marad és új állását, amelyet még a püspök véglegesen úgy sem akceptált, nem fogadja el.

E cikkekre válaszképpen szintén a „Hunyadvármegye“-ben, annak november 1-i számában a dévai református egyházközség aláírással megállapítja, hogy a „Tanítóválság“ című cikk több valótlanosságot tartalmaz és hogy a tanító megszabott fizetése 20,400 lei, de amely helyett Fábián 25,000 leit kapott az elmúlt iskolai évben. Az előjáróság megállapítja azt is, hogy a tanító távozását nem tanítóválság, amint a pap halála vagy eltávóztatása sem papválság, mert senkise pótolhatatlan. Arra a személyes- izű dologra, amelyben a pap buzaterméséről és birtokvásárlásáról van szó, nem is térünk ki, mert felfogásunk szerint nem tartozik ide.

A két cikket szándékosan nem ismertettük teljes tartalmában, mert azok nem mindenben felelnek meg a valóságnak. Ellenben, mint a közügyekkel s a dévai református egyház dolgaival törődők s főképpen, mint a dévai magyarság érdekeit szem előtt tartó pártatlan szemlélők megállapíthatjuk a következőket:

Fábián István dévai református tanító távozását nagyon sajnáljuk s éppen ezért kérjük az egyházközség vezetőségét, hogy mindent kövessen el a tanító ittartására. Igaz, hogy egy ember sem pótolhatatlan, azonban mai kisebbségi helyzetünkben nagyon elfér, ha olyan egyén irányítja a neki beosztott munkakört, aki teljesen jártas abban s aki ért is hozzá. Fábián ilyen megfelelő ember, amellyel, hogy tanítói képességei felől is előnyösen vagyunk meggyőződve. Nem életszükséglet tehát az ittmaradása, de szükséges dolog és mindent el kell követnünk az ittartására. Nem külön díjazásról van szó, mert csak akkor lehetne szó arról, hogy kéréssel fordulunk az egyházközség vezetőségéhez, hanem csak a törvényes járandóságok kiutalásáról. Nem létezhet tehát az, hogy Fábián másképp tudja a járandóságait és másképpen az egyházközség vezetősége. A tanítói fizetés az igazgatótanács által van megállapítva és azt a dévai egyházközség presbitériuma kell, hogy megszavazza a tanító részére. S tekintettel arra, hogy ez a fizetés összesen évi 22,400 leit tesz ki, a dévai presbitérium nem zárkozhat el attól, hogy ezt az összeget kiutalja, különösen akkor, amikor jogukban van a költségvetésen kívül az egyetemes egyházi adóból is kiutalni. Az összeg nem sok s ha a költségvetésben egyáltalán nem is nyerne fedezetet, még akkor is meg kellene, hogy a tanító kapja, mert egy-két színelőadásból is kifutja.

Fábián István tehát megfelelő emberünk s így nem ildomos őt körünkből elengedni. Minél inkább több állandó emberünk van, annál inkább erősebbek vagyunk s ezt az egyházközség vezetősége sem veszítheti el szem elől.

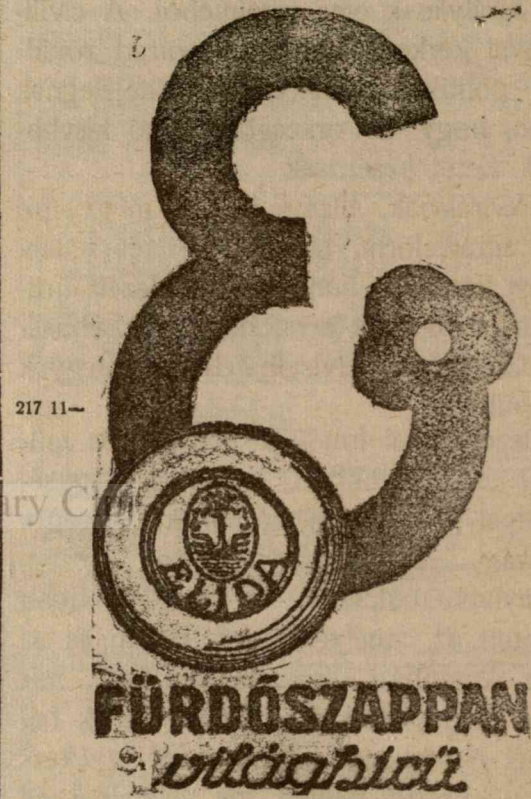
Az igazság tehát az, hogy Fábián csak a maga törvényesen megállapított járandóságait kéri s ezt a presbitérium meg is kell, hogy szavazza. A hiba csak ott van, hogy ezzel az ügygel a presbitérium nem foglalkozott az első cikk megjelenése után sem, amiben a presbitérium vezetője, de az összes presbiterek is hibásak. Amikor már a nyilvánosság előtt kell elintézni ilyen tényleg csak belső ügyeket, a helyzet nagyon komoly lehet.

Tekintettel tehát arra, hogy a presbitérium még e második cikk hatása alatt sem foglalkozott az esettel, felkérjük ezután, hogy sürgősen presbitériumi gyűlést hívjon össze az egyházközség vezetősége és tárgyalja le a tanító fizetésének ügyét. Mert itt csak arról van szó. Olyan eset nem állhat fenn, hogy más fizetést mondjon kézhezvettnek a tanító és más fizetést az egyházközség előjárósága. Valamelyik nem helyes és csak a köz megtévesztésére irányul. S ha a közt akarják megtévesztetni, ez csak személyeskedés lehet, személyeskedésnek pedig ebben az ügyben nincsen helye. Még az előjáróság részéről sem megengedett dolog, mivel a köz óhaja az, hogy Fábián István helyén maradjon.

A fizetésen kívül évi 25,620 lei kongrua jár a lev. s.-lelkésznek az államtól. A tanítói fizetés nem olyan nagy, hogy ez ne férne rá a tanítóra, miért is méltányos, hogy azt ne tudják be a tanítói járandóságba, annál is inkább, mert a törvény tiltja. Törvénytelenül tehát ne igyekezék az előjáróság az egyházközség javára spórolni, különösen akkor, amikor ezzel a ténykedéssel csak az egyházközség kárára van.

Az ügy nagyon egyszerű és világos: Fábiánnak évi 22,400 lei tanítói fizetés és 15620 lei kongrua jár az államtól. És ez jár neki, tehát adják is meg neki. És ne vigyenek ilyen egyszerű ügyet a nyilvánosság elé.

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy az egyházközség vezetője csak afféle kis dolognak minősíti az egész ügyet. Pedig annyiban súlyos, hogy az egyházközség autonomiájával ellentétben a lelkész nem tárgyalta meg a fizetési ügyet a presbitériummal és annyiban, hogy a nyilvánosság elé engedte. Ezt lelkiismeretes törődéssel meg lehetett volna akadályozni. És meg is kellett volna akadályozni.

Hunyadmegye egészségügyi bizottságának ülése.

Hunyadvármegye egészségügyi bizottsága m. hó 27-én d. u. 5 órakor tartotta meg ülését Dr. Dubleşiu György elnökletével, annak hivatalos helyiségében. Jelen voltak még: Candrea Valér subprefecius, Mahler Ignác műszaki főtanácsos, Dr. Robu Miklós, Dr. Mótz Miklós, Ziegler Gyula főállatorvos, Ilie Ioan városi főjegyző és Albescu Virgil dévai gyógyszerész.

A tárgysorozat első pontja az új ipari, kereskedelmi helységek iránti kérvények letárgyalása volt. Legújabb rendelet szerint ugyanis semmiféle vállalkozást sem lehet megindítani addig, amíg az egészségügyi bizottság arra egészségügyi szempontból engedélyt nem ad. A bizottsághoz több ilyen kérvény érkezett. Elsőnek tárgyalták a „Petroşani“ R. T. szászsebesi fiókjának kérését, amely Alkenyéren egy fűrésztelep felállítására kért engedélyt. A bizott-

Dél-Amerikába utazik most az egész világ
COSULICH LINE

BUCUREŞTI, Calea Griviţei 181. triesti hajóstársaság hajóin.

225 10 17

FIÓKOK: Timişoara Strada I. C. Bratlanu 18. Arad Strada Emil-nescu 40/a. Oradea-Mare Strada Sf. Ladislau 30. Cernaui Strada Romană No. 14.

HIREK.

Éjjeli zene.

*Az éjszakában Reád gondolok,
Két kék szemedre, drága kisleány.
Szívem a csendben kérdően dobog:
Mikor virrad már hajnal énreám?*

*Szívemből Hozzad szent muzsikát küldök:
Ringasd álomba szép, kicsiny fejé,
Csaljál mosolyt álmodó ajakára
És ölelésre hajlitsd két kezét!*

*S ha szép álmodban vágyón felsóhajtasz,
E sóhajban az én lelkem remeg...
... Ha látnálak most, ott látnám szemedben
Én féltő, áldó, sóvár könnyemet...*
Kovács Károly.

— Halálozás. *Pisó Ilie* magurai görög keleti lelkész f. hó 1-én 67-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 3-án ment végbe általános nagy részvét mellett.

— Bányatársulati képviselő megválasztása a dévai törvényszéken. A dévai törvényszéken f. hó 2-án kelt III. M. 15/1924. Pres. számú hirdetményében felhívja az illetékesek figyelmét arra, hogy f. évi december hó 4-én d. 12 órakor a dévai törvényszék 88 számú termében sorsuzás útján fogják megválasztani a bányatársulatok egy rendes képviselőjét és egy pótagját, akik az állami adók és illetékek megállapításánál a bányatársulatokat képviselni fogják. A hunyadmegyei bányatársulatok e sorsuzásnál egy-egy igazolt taggal képviselhetik magukat. Amennyiben azonban addig közösen megállapodnának a két tag személyében, úgy a sorsuzás által való döntés elmarad s a törvényszék a fentjelzett napon csak jóvá fogja hagyni a társulatok választását. A sorsuzás a bányatársulatok kiküldötteinek megjelenése nélkül is megsejtenek.

224

— Amor mozgó hírei. F. hó 8-án, szombaton és f. hó 9-én, vasárnap két ízben mutatja be az Amor mozgó „Belfast grófnője” című 6 felvonásos drámát, melyet D'égó D'aspri regényes elbeszélése után alkalmaztak filmre. F. hó 13-án, csütörtökön ismét „Dorian” filmmel kedveskedik az Amor mozgó és bemutatja „A bűnösök” című nagyszerű filmet, mely két erkölcsi fel-fogás közti szakadékot mozgalmasság és színes cselekményű jelenetekben illusztrálja. Közlebről előadásra kerülnek: „Az óriások harca” c. akrobata film és „A két árva” című társadalmi dráma.

ság Dr. Robu Miklóst és Mahler Ignácot kiküldi a telep megszemlélése végett. Ioan Lager kémendi lakós benzinmalom felállítását kérelmezte. A bizottság a tervrajz és a főszolgabírói jegyzőkönyv csatolásáig a kérvényben érdemileg nem döntött. Ugyazintén tervrajz becsatolása végett adta vissza a bizottság Antóny Rudolf szászvárosi lakós kérését is, aki kávéház és szálló építését tervezi. Lovász Péter csernakereszturi lakósnak hentesiparra, illetve husszék megnyitására az engedélyt megadta. Marlik Péter marosillyei lakósnak benzinmalom felállítása iránti kérését visszautasították, mivel nevezett a járásbíróóság épülete mellett tervezte azt. Müntz György dévai lakós timárműhelyének Piskin való felállítását azzal a feltétellel engedélyezte, ha azt folyóvíz mellett s a községen kívül rendezni be. Jenei László bácsii lakós kérvénye kiegészítés végett szintén visszautasított.

A bizottság ezután a körbábák lakbérügyével foglalkozik és kéri az alispánt, hogy lakbérüket a jövő évi költségvetésbe állítsa be, éppúgy, mint a körorvosokét. A prefektus javaslatára pedig elhatározzák, hogy körrendeletet fognak kibocsátani, melyben felhívják a bábák figyelmét arra, hogy a születésekről és terhességekről minden hónapban tegyenek pontos jelentést.

A körorvosok lakása ügyében Dr. Robu Miklós felolvassa az I. egészségügyi kerület 11057 számú átiratához mellékelt s az egészségügyi igazgatóság által kibocsátott 23629 számú rendeletet, mely szerint oly esetben, amikor a körorvosnak megfelelő lakása nincsen a kör székhelyén, a kör székhelyét a bizottság megváltoztathatja. Ennek alapján a gredistyei (most szármiszegetuzai) körorvosi székhelyet Gredistyéről Bukovára teszik át, mivel Gredistyén az orvosnak nincsen megfelelő lakása.

A bizottság a hondoli orvos jelentését tárgyalja a nagyági iskoláról, amely olyan rossz állapotban van, hogy a tanítást nem ajánlja benne. Az ügyet átteszik a tanfelügyelőhöz intézkedés végett.

Dr. Robu ezután Dr. Dobó szászvárosi járási orvos jelentését olvassa fel, aki panaszodik, hogy Szászváros város költségvetésébe olyan kicsiny összeget állított be a közegészség fenntartására, hogy az az utcák tisztántartására sem elegendő. A prefektus javaslatára a bizottság az alispánt erről átiratilag értesíteni fogja és kéri fogja, hogy intézkedjen, hogy a jövő költségvetésbe nagyobb összeg állíttassék be erre a célra. Egyben átír a városi tanácshoz, hogy a városi orvos jelentését vegye figyelembe.

A városok és községek ivóvíze ellenőrzésére a prefektus fog bizottságokat kinevezni s így a bizottság ebben nem határozott.

Miután még a bizottság visszautasította Paroseni község azon óhaját, hogy halottait a hősök temetőjébe temethesse, az ülés fél 8 körül véget ért.

— Hegedű- és esellóórákat ad Kovács Miklós és Ötvös Gyula. Déva, Strada Creanga (volt Vajda-utca) 4 szám.

— Az Erdélyi Munkás 1925 évre érvényes nap-tarra, amely minden eddiginél szebb kivitelben és kiváló szellemi tartalommal nov. 20-án megjelenik úgy román, mint magyar nyelven külön, előjegyzéseket már most lehet eszközölni *Hegedűs Péternél*, Str. Ioan Creanga 2 szám.

— Pékek a Sfatulban. A Sfatul Negustoresc bukaresti központja értesítette vidéki alosztályait, hogy a romániai pékek országos egyesülete belépett a Sfatul Negustoresc kötelekébe. A Sfatul helybeli csoportja örömmel vette tudomásul ezen hirt és felkéri a Déva és vidékén levő pékeket, akik idáig nem volnának tagjai a Sfatulnak, hogy felvételük végett sziveskedjenek jelentkezni a Sfatul Negustoresc titkári irodájában Déván, Str. Regina Maria 4 sz. alatt, ahol közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

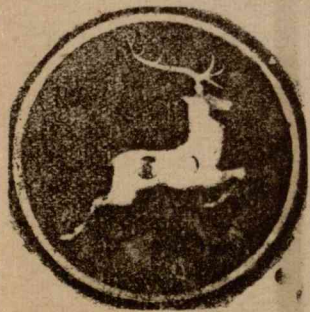
— Stern Rózsi előadása Petrozsényban. Petrozsényi tudósítónk írja: Stern Rózsi, a kiváló hegedűművész múlt hó 23-án tartotta hangversenyét az Urániában. Hubay kiváló tanítványa ezen az estén is nagy sikert aratott.

— 1925. évi Moravetz karácsonyi zenealbum román és magyar szövegűek, ezenkívül hegedű, cimbalom, fuvola és gitár albumok, ugyazintén az érdekfeszítő *Aller képes lapja* egyes számai, valamint *Török Gyula* művész eredeti rézkarcát megérkeztek és kaphatók V. Laufer könyv- és papírkereskedésében, Déván.

— A megvesztegethetlen csendőr. Muntyán Katica felsőszilvási lakosnő fia 500 leit lopott egyik falubelijétől, amiért az ottani csendőrör vezetője a fiut letartóztatta. Muntyán Katica erre elment a csendőrör vezetőjéhez és annak 100 leit adott, hogy fiát helyezze szabadlábra és az eljárást ellene szüntesse be. A derék csendőr a pénzt bünyeként lefoglalta és beküldte a dévai ügyészségnek.

— A dévai Sfatul Negustoresc Clubja. Örven-detes mozgalom indult meg városunk kereskedői között. A nehéz munkában kifáradt kereskedők nagy hiányát érzik egy olyan egyesületnek, illetve clubnak, ahol napi munkájuk után egy kis szórakozást találhatnak, s ahol kollegáikkal naponta kicserélhetnék véleményüket. A kezdeményezők véleménye szerint a legalkalmasabb helyiség ezen célra a Fehér-Kereszt kisterme volna s mint értesülve vagyunk, a kávéház bérlője nagyon szívesen bocsátaná rendelkezésére a megalakítandó club részére díjmentesen az említett termet. A Sfatul vezetősége elhatározta, hogy f. hó 13-ára, szerda este fél 9 órakor összehívja a Sfatul tagjait a városháza nagytermében. A vezetőség a szerdai ülésen mindenkit szívesen lát és felkéri tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— A Dévai Állami Munkaközvetítő hivatalról, Str. Saguna Nr. 16. bejelentések útján a következő munkások nyerhetnek azonnali elhelyezést: 1 szakácsné, 2 egyenrunaszabó, 4 cserépkályhakeresztő, 4 gépész, kik értenek a lokomotív szereléshez, 2 Bone kis gyerekek mellé, 3 kávéházi felírónő, 1 fizetőpincérleány, legyen 2000 lei kauciója, 7 házi cselédleány, 7 iparostanonc, 3 tamburás zenészleány. Alkalmazást keresnek azonnali belépésre a következők: 3 divat- és fehérenemű varrónő (házhoz is elmennek), 2 egyenruha sapkakészítő, 2 cipészsegéd, 3 kőfaragó, 1 szappanfőző, 1 masamodkissasszony, 2 kovácssegéd, 2 mechanikus, 1 soffőr, 1 molnár, 3 hivatalnok, 1 pénztároskissasszony, 1 szoptatósdada, 4 fizetőpincér, 4 pincér, 1 kávésnő, 1 süteménykissasszony, 3 házvezetőnő, (gazdasszony.) Felhívjuk b. figyelmét a t. közönségnek, hogy igényeiket jelentsék be a hivatalnál bármelyik munkanapon d. e. 8—12, d. u. 3—5-ig írásban, szóval, póstán vagy telefonon, sz. 43. A közvetítés teljesen ingyenes és lehetőleg a legrövidebb időn belül történik. A Munkaközvetítő hivatal vezetője.

A valódi
„Szarvas” védjegyű Schicht szappan
kiméli értékes fehéreneműjét.

— **Halálos civakodás.** Dáj Petru 17 éves erdőmunkás egy öregebb munkástársával a lupényi erdők tarolásánál dolgozott. A két munkás állandóan civakodott s Dáj Petru sokszor kicsufolta az öreget és neveltségessé tette. Egy ilyen civakodásból kifolyólag az öreg elhatározta, hogy megbosszulja magát. Midőn egy napon hazafelé ment, Dáj Petrut a tűz mellett találta, amint éppen ételt főzött magának. Hargadjában felrugta az ételes edényt, mire Dáj Petru felugrott s egy darab fát ragadva kétszer az öreg fejére sújtott. Az öreg erdőmunkás szenvedett sérüléseiben a lupényi kórházban 14 nap mulva kiszünetelt. A kiskorú gyilkost letartóztatták és bekísérték a dévai ügyészség fogházába.

— **Lopás.** Mult hó 25-án Máris Aron Déván Calugereni-utcai lakásából ismeretlen tettesek elloptak mintegy 1500 lei értékű fehérneműt. A nyomozás folyik.

— **Négy szobás modern ház eladó.** Bővebben a kiadóban. 288 1-3

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Kolozsvár. Levél nemsokára megy. Irhattam volna, ugyebár. Türelmedet kérem.

J. I. Petrozsény. Elszámolása úgy van, ahogy megírtam. Irja meg, hogyan gondolja ennek a végleges rendezését. Közelebbről jönni fog néhány dolga. Választ kérek.

M. E. Szántóhalma. Magától még jobbat várunk. Reméljük, hogy a lapot rendszeresen kapja. Küldje be a legjobb írását még pedig azonnal.

K. E. Kéménd. Valamelyik jönni fog. Irjon magáról valamit, hogy megismerhessük.

K. I. Arad. Nem volt hely. Levél fog menni. Ha tud valami frissebbet, küldjön. Prózája jobb, de verset is küldhet.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

NYILTTÉR.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Drága halottunk temetésénél megnyilvánult közrészvét alkalmából mindazoknak a kedves ismerősöknek és barátainknak, akiknek ezt személyesen nem fejezhetnők ki, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Mailand Oszkárné.
Dr. Mailand Henrik.

281 1-1

Ministerul Muncii, Cooperatiunii și Asigurărilor Sociale.
Casa Cercuală din Deva.

Ev. 2098/1924.

Publicațiune de vânzare.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 19 Noembrie 1924 oara 2 d. m. va avea loc I. licitațiune, iar în ziua de 28 Noembrie 1924 oara 2 d. m. a II. licitațiune în comuna Orăștie prin care se va vinde averea mișcătoare aparținând debitorului „Globus” indust. de lemne și metal prevăzută în procesul-verbal de sichestru No. 2098-924 și anume:

Obiectele: Una mașină cu aburi 16 P. H. valoare Lei 3000. Suma totală Lei 3000.

Această vânzare se face în baza art. XLIV. din 1883, §§. 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73 și 74.

Condițiile de licitație: a) La I-a licitație, toate obiectele a căror valoare nu întrece 1000 Lei se vor vinde și sub prețul de strigare (estimare) celelalte obiecte cu $\frac{3}{4}$ a prețului.

b) La II-a licitație se vor vinde fără considerare și sub prețul de strigare (estimare.)

Dat Deva, la 3 Noemvrie 1924.

280 1 1

Executor: Viliam Battyáni.

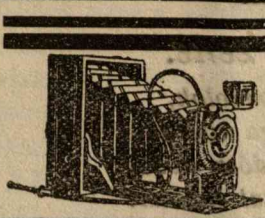
Villanyerőre
berendezett

**GŐZMOSÓDA
ELADÓ**

fényező, va-
saló és egyéb
GÉPEKKEL

Érdeklődni
a kiadóban

Amatőr fényképezők
és gyorsfényképezők
kérjenek árjegyzéket
POLITZER

fotóáruházából CAREII
MARE (Erdély). Alapítva
1896. Szétküldés egész
Nagyrománia területén!

Rudolf Mosse R.T. 4129-278 1-13

Vas, fűszerszakmában jártas

két kereskedőseged állandó
alkalmazást talál
azonnal

Thierfeld Lipót cégnél Fogaras

279

1-3

Elsőrendű munkák
készülnek modern

**KÁRPITOS-
műhelyemben.**

273 2 3

**BINDER
KÁROLY**

DÉVA

Strada Caragiale 8.

**Aprított tűzifa
házhoz szállítva
kapható Nuszbaum H. és Fia cégnél.**

270 3 3

Nagy forgalmu utcában 1 üzlethelyiség, 4 szoba,
előszoba, konyha, kamra és nagy pincével bíró
azonnal beköltözhető

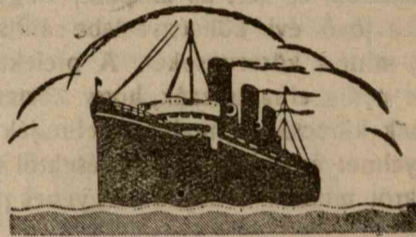
modern sarokház eladó

Értekezni: Dr. MARTONOSSY GY. ügyvédnél Déván.
214 7

Egy épületvasalásban
és üvegezésben jártas
Kereskedőseged

ki jó kiszolgáló és a
román és német nyelv-
vet bírja, alkalmazást
nyerhet Neumann Izsák
kereskedésébe Fágaraș

**Hamburg---Amerika Linie
United American Lines**

220 7-10

Lloyd 2313

Rendszeres és direct vonalak modern
gyorsgőzöseinkkel

KANADÁBA,
ARGENTINIÁBA,
BRAZILIÁBA,
CUBA és MEXIKÓBA

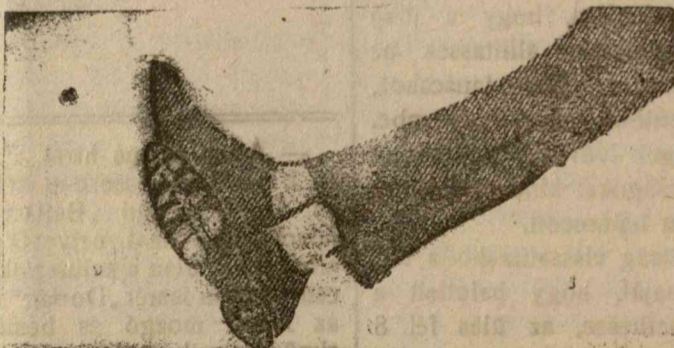
valamint heti kétszeri utazás ÉSZAK-AMERI-
KÁBA legújabb „Deutschland”, „Albert Ballin”,
„Resolute” és „Reliance” gőzöseinkkel. Díjta-
lan fevilágosításokkal az összes utazási lehető-
ségekről mindenkor szívesen szolgál a

romániai vezérképviselőt

Lazar H. Lazarovitz

Központ: Timișoara, Str. Mercy 2,
Telefon 16-58. — Valamint fiók-
jai: Bucarest, Calea Griviței No.
183. Arad, Str. Eminescu 12. —
Oradea-Mare, P. Mihai Viteazul 5.
Sighișoara, Piața Unirei No. 34.

Ha itt hirdet, célt ér el!

**PALMA-
kaucsuksarok és talp**

ruganyossá és
zajtalaná teszi
járását, kiméli
lábát és cipőjét.
Tartósabb
a bőrnél!!!

246
3 4